

SISEMINISTEERIUM

Lp. Pille Tamm
Tartu Maakohus Registriosakond

Teie: 14.04.2025 nr 5-6/25-201-1

Meie: 20.05.2025 nr 8-3/20-2

**Hinnang Tartu Maakohtu registriosakonnale
esitatud koguduse nimega Eesti moslemite
Muftiaat kogudus registrisse kandmiseks
vajalike dokumentide kohta**

Austatud kohtunikuabi Pille Tamm

Edastasite Siseministeeriumi usuaşjade ja kodanikuühiskonna osakonnale 14.04.2025 kirjaga nr 5-6/25-201-1 Tartu Maakohtu registriosakonnale esitatud koguduse nimega **Eesti moslemite Muftiaat kogudus** registrisse kandmiseks saadetud dokumendid:

- 1) Avaldus;
- 2) Asutamisleping;
- 3) Põhikiri.

Olles need dokumendid läbi lugenud, teatan järgmist:

- 1) Usulise ühenduse nimi ei vasta kirikute ja koguduste seaduse (KiKoS) § 7 lõikes 1 sätestatud nõudele, mille kohaselt nimi ei või olla eksitav tegevuse eesmärgi, ulatuse ega õigusliku vormi osas. Nimes esinev sõna 'muftiaat' on peamiselt postsovetlikes ja Kagu-Euroopa riikides asuv haldusterritoriaalne üksus, mis on mufti järelevalve all. Islamiusuliste ajaloolise tava kohaselt on **mufti** kohalike islamiusu **koguduste** poolt valitud vaimulik, kel on õigus sõnastada usuõpetuse ja šariaadi tõlgendamise ning usuelu korralduse küsimustes iseseisvaid otsustusi. Sunniitidel on mufti ühtlasi maa või riigi vaimulikkonna juht, keda selle maa või riigi kogudused ja teised vaimulikud juhina aktsepteerivad. Eestis tänase seisuga sellist islami vaimulikku ei ole, seega ei eksisteeri Eestis muftiaati, mistõttu on eksitav kasutada seda mõistet koguduse nimekujus.
- 2) Põhikirja punktide 1.1 ja 10.1. järgselt saavad kogudusse kuuluda vaid alaliselt Eestis elavad elanikud. Selline piirang ei ole kooskõlas Eesti põhiseaduse § 9 esimese lause ja § 40 teise lausega.
- 3) Põhikirja punktis 4.1.4. on kasutatud mõistet 'täisliikmete', samas ei ole põhikirjas kusagil selgitatud ega defineeritud, mida see mõiste sisaldab, st kes ja millistel tingimustel saab olla koguduse täisliige.
- 4) Põhikirja punktis 4.3 ei selgu, kellele esitab revisjonikomisjon / revident revisjoni aruande. Seega on täitmata KiKoS-e § 12 (1) punkti 4 ja § 26 (3) nõuded.
- 5) Põhikirja punkt 5. on dubleeriv ja seega ülearune, kuna kõik need alapunktid on juba sõnastatud põhikirja punktis 4.
- 6) Põhikirja punkti 6.2.1. kohaselt määratakse mufti asutamiskoosolekul ja põhikirja punkti 6.3.1. kohaselt määratakse esimesed imaamid koguduse asutamisel. Paraku

asutamislepingus selliseid määramisi sätestatud ei ole; asutamislepingu punkti 6 sõnastus koosneb sõnadest, mis grammatilise kaose tõttu ei moodusta tähendusega lauset.

- 7) Põhikirja punktis 6.2.5. on kasutatud mõistet 'asemufti', kuid põhikirjas ei ole sätestatud tema staatus (st kes ja mille alusel valib / määrab asemufti ning mis on tema pädevus). Seega on täitmata KiKoS-e § 12 (1) punkti 6 nõue.
- 8) Põhikirja punktis 6.3.3.1 on esitatud tegevuste loetelu, mis kuulub põhikirja punkti 6.3.3. kohaselt imaamide hulka. Paraku ei saa tegevused kuuluda füüsiliste isikute hulka, mistõttu on tegemist sisult tähenduseta sätetega.
- 9) Põhikirjas on ohtralt õigekirjavigu (kokku- ja lahkukirjutamise vead, kirjavahemärkide kasutamise vead; ühildumisvead jne), samuti trükivead (nt õ-tähe asemel o-täht), millest on tekkinud tekstis tähenduseta sõnad (nt punktis 6.1. 'võimsu' ja 'vaimukiku', punktis 6.2.4.3 'elaviad').
- 10) Semantilised segadused on põhikirja punktis 4.1.5. esimeses lauses, kus jääb arusaamatuks, miks peaks üldkoosolek oma otsuseid tehes tundma huvi mõne teise koguduse pädevuse vastu (ilmselt peaks sõnade järjekord olema selline: 'või koguduse mõne teise toimkonna pädevusse'). Selgusetuks jääb põhikirja punkti 6.2.4.9 sõnastuses, millise 'isiku' usuelu korraldamiseks nõu antakse (ilmselt peaks olema sõnastus selline: 'isikliku usuelu').
- 11) Asutamislepingus ei ole kõigi asutajate nimed loetavad, kuna osa nimedest (ja ka nimeosadest) on koopias kaotsi läinud, esineb ülekirjutamist ja mahatõmbamisi, mis kahandavad nimekirja usaldusväärsust.

Kokkuvõte: usulise ühenduse nimega **Eesti moslemite Muftiaat kogudus** poolt Tartu Maakohtu registriosakonnale registrisse kandmiseks esitatud dokumendid ei vasta Siseministeeriumi usuasjade ja kodanikuühiskonna osakonna hinnangul kirikute ja koguduste seaduses sätestatud nõuetele ning eesti keele reeglitele, millest tulenevalt oleme seisukohal, et seda usulist ühendust ei saa registrisse kanda.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Ilmo Au

Usuasjade ja kodanikuühiskonna osakonna nõunik

Ilmo Au 6125057

ilmo.au@siseministeerium.ee